

Tre frågor för att uppmärksamma barn och unga i migrationsprocessen med funktionsnedsättning

Barn och unga i migration som har en funktionsnedsättning behöver uppmärksammas mer i möten med socialtjänsten för möjlighet till tidiga insatser och stöd. Många föräldrar kan känna oro när socialtjänsten ställer frågor om barnen. Förklara därför att frågorna ställs för att kunna få en bild av familjens behov av stöd. Ibland kan du behöva ge information och/eller länka vidare inom socialtjänsten.

Dessa öppna frågor skapar möjligheter för en dialog om barnets behov och familjens situation. Frågorna är undersökande och kan omformuleras av dig utifrån hur det passar situationen. Det finns även exempel på följdfrågor som kan användas.

Fråga 1: Behöver ditt barn eller något av dina barn mer hjälp än sina syskon eller andra barn?

Varför ställs frågan?

För att få en bild av föräldrarnas syn på barnets eventuella behov av hjälp jämfört med syskon eller andra barn i sin närhet.

Frågan ställs främst för att tidigt kunna uppmärksamma funktionsnedsättning hos barnet för att barnet ska få det stöd och den hjälp som behövs för barnets utveckling.

Introduktion till föräldrarna:

”Vi ställer dessa frågor till alla föräldrar för att tidigt upptäcka barn som kan ha särskilda behov av stöd. Vi vill även få information för att kunna ge rätt stöd och insatser, som också kan bidra till familjens möjligheter att delta i samhällslivet.”

Exempel på följdfrågor att ställa vid behov om svaret är ja:

- Vad behöver barnet för hjälp?
- Hur ofta behöver barnet hjälp?
- Beskriv vilken hjälp barnet får och av vem eller vilka.
- Tycker du/ni att barnet behöver mer hjälp än vad barnet får?

Förslag till svar om nej:

”Då var det inga fler frågor kring detta. Återkom gärna om ni har frågor eller vill prata om detta igen.”

Fråga 2: Går ditt barn i förskola eller skola?

Varför ställs frågan?

Du kan behöva *få en bild* av varför ett barn inte går i förskola eller skola. Frågan ställs för att se om barnet har någon form av funktionsnedsättning som gör att vårdnadshavarna bedömer att det inte skulle vara bra för barnet att gå till förskolan. Frågan om skolan ställs för att uppmärksamma eventuella svårigheter tidigt.

Du kan också behöva förklara att det kan finnas stöd både inom förskolan samt hos hälso- och sjukvård och socialtjänst att få i vissa lägen för att underlätta både för barnet och familjen.

Om du utifrån föräldrarnas beskrivning uppfattar att barnet kan behöva mer stöd lämnar du information om att ta upp detta med förskolan eller skolan och/eller länka vidare.

Exempel på följdfrågor att ställa vid behov:

- Om nej, finns det någon särskild anledning?
- Om ja, hur fungerar förskolan eller skolan för barnet? Vill du berätta?
- Tycker du att han eller hon skulle behöva hjälp med något i förskolan eller skolan?
- Är det något annat du tror är svårt för barnet i förskolan eller i skolan?
- Är det något du tycker fungerar bra för barnet i förskolan eller i skolan?

Fråga 3: Hur fick ditt barn hjälp innan ni kom till Sverige?

Varför ställs frågan?

Denna fråga ställs om föräldrarna svarar att barnet får mer hjälp och stöd jämfört med andra syskon/barn.

Syftet är att få en beskrivning av föräldrarnas syn på omfattningen av barnets behov och en bild av vad den tidigare hjälpen och stödet bestod av.

Svaren kan också ge en bild av om det på grund av barnets behov finns hinder för föräldrarnas möjligheter till utbildning och arbete.

Exempel på följdfrågor att ställa vid behov:

- Saknar du någon hjälp med barnet som du hade innan ni kom till Sverige?
Såg någon till exempel till ditt barn när du skulle gå och handla?
- Fanns det någon hjälp som du hade som var särskilt bra?

Frågor och svar till handläggaren om Tre frågor

Måste alla frågor ställas vid varje tillfälle?

Nej, ibland blir det inte aktuellt när det inte finns några behov av stöd. Ibland kan frågan tas emot på ett sådant sätt att det inte är lämpligt att fortsätta att ställa frågor. Då kan det räcka med att erbjuda familjerna att ta upp ämnet igen om de vill senare.

Om personen man frågar inte vill svara, vad gör jag då?

Berätta att det inte är tvingande, och att du frågar för att familjen ska få veta vad det finns för stöd att få. Men vill personen ändå inte svara ska du inte fortsätta.

Ska jag bara fråga dem som gör ett första besök?

Du kan fråga även dem som kommer på besök senare. Ibland kan det upplevas som svårt att svara vid första besöket och man kan ha behov av att få tänka igenom saken i lugn och ro.

Det kan också vara så att en familj varit aktuell en längre tid på enheten och att frågan inte ställts tidigare. Du kan då ställa frågan för att komma vidare i familjens planering.